

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Державне управління, 1(17), 11-15
УДК 351
DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2023/17-2/7>

Аріна Боніславська, асп.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-8193-2883>
email: bonislavskaarina@gmail.com

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІСОВОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Відомо, що ліси є важливим сегментом економіки країни, який серйозно потерпає через активні воєнні дії. Обстріли спричинили багато пожеж, частина з яких зайнялись у "смарагдовому поясі" – природоохоронних територіях. Крім того, велика кількість знищених лісів були штучно висадженими, що нівелює можливість їх відновлення природним шляхом. При цьому деревина залишається важливою для експорту, який підтримує економіку нашої країни в цей складний час, та ресурсом для будівельних матеріалів, які знадобляться у величезних кількостях для відбудови зруйнованої інфраструктури. Визначено, що саме це зумовлює необхідність якнайшвидшого вдосконалення державної системи регулювання лісового сектору з урахуванням сучасних викликів і потреб, а також євроінтеграційних процесів, які активно відбуваються у країні.

У статті розкрито зміст сучасної системи регулювання лісгосподарського сектору. Виокремлено основні проблеми функціонування системи регулювання діяльності суб'єктів лісового сектору, що діє в Україні. Розглянуто досвід європейських країн щодо реформування системи управління лісами і обґрунтовано доцільність його імплементації у вітчизняну практику.

Здійснено ґрунтовний аналіз українських і закордонних наукових, законодавчих і публіцистичних джерел. Це дало можливість дійти висновку, що для вдосконалення функціонування вітчизняного лісового сектору необхідно: диверсифікувати методи та інструменти фіскально-кредитного стимулювання ведення бізнесу в лісовому секторі; використовувати інноваційні методи та технології в управлінні лісгосподарським та деревообробним бізнесом; застосувати інструменти пільгового оподаткування у разі реалізації проєктів підвищення рівня утилізації неликвідної деревини, порубкових решток, кускових відходів, тирсів та стружки; стимулювати виготовленням біопалива на основі перероблення деревних відходів; здійснити комплексний перегляд законів і підзаконних актів, що регулюють лісові відносини, з метою їх приведення у відповідність до законодавчої бази Європейського Союзу; використовувати технології бенчмаркінгу, факторингу та фандрейзингу.

Зазначені висновки отримано в результаті аналізу українського досвіду реформування системи державного регулювання лісового сектору та порад українських експертів її подальшої трансформації в умовах євроінтеграції та відбудови України.

Ключові слова: лісове господарство, ліс, євроінтеграція, економіка, війна.

Вступ. Державне регулювання лісового сектору в Україні ніколи не було досконалим. Після здобуття незалежності в 1991 р. наша держава переживала тривалий період економічної стагнації, який негативно відобразився на всіх секторах. Довгий час питання вдосконалення лісового сектору не було пріоритетним, але з 2014 р. тут простежувалась позитивна динаміка, яка була пов'язана з курсом України на інтеграцію з Європейським Союзом. Проте у вітчизняній практиці регулювання лісового сектору все ще не повністю впроваджено провідні напрацювання країн Європейського Союзу.

Це актуалізує вивчення релевантного досвіду Польщі, Литви, Латвії, Естонії, Чехії та Угорщини та подальших перспектив його впровадження в Українських реаліях. Практика цих країн передбачає розподіл конфліктних функцій у лісовому господарстві, використання приватної ініціативи та залучення до виконання лісгосподарських робіт сторонніх підприємців через тендери.

Сьогодні лісовий сектор змушений функціонувати в умовах війни, коли щодня згорають гектари лісів від обстрілів, а незаконні вирубки користуються загальними настроями в країні для розширення нелегального експорту. Тому наразі вдосконалення у цій сфері є затребуваними, як ніколи. Адже ліс – це ресурс, який ми маємо зберегти для подальшої відбудови України та мудро використовувати зараз для стабілізації економіки.

Метою статті стало визначення основних шляхів підвищення ефективності державного регулювання лісового сектору в Україні на основі вивчення досвіду країн Європейського Союзу. Досягнення зазначеної мети передбачало виконання низки завдань: з'ясувати сучасні особливості державного регулювання лісового сектору; виокремити основні проблеми, які знижують

ефективність державного регулювання лісового сектору; визначити основні можливості для впровадження європейських практик у повоєнному відновленні функціонування лісового сектору.

Джерела. Питання державного регулювання лісового сектору відображено у працях цілої низки вітчизняних і закордонних учених: Я. Ковалю, І. Лицур, М. Попкова, В. Сторожука, Г. Мішеніної, М. Хвесика, Г. Гончаренка, О. Козачука.

Тему регулювання природокористування, зокрема лісокористування, досліджували: Р. Бабич, Л. Балджи, А. Бобко, О. Голуб, В. Голяна, Ю. Давидюк, О. Кашенко, Я. Коваль, О. Левандівський, І. Лицур, Є. Мішенін, Л. Мельник, М. Попков, І. Сиякевич, І. Соловій, Ю. Туниця, М. Хвесик, О. Фурдичко, С. Шершун.

Ключовими для цього дослідження стали напрацювання М. Балджи, С. Гасанова, В. Голяна, С. Демидюка, А. Карпука, М. Попкова, Л. Усакової.

Методологія. Викладені матеріали дослідження було сформовано за допомогою низки загальнонаукових та спеціальнонаукових методів.

Серед ключових:

- герменевтичний – вивчено статистичні та теоретичні дані з наукових джерел і нормативно-правових актів;
- політологічний – проаналізовано особливості процесу формування системи державного регулювання лісового сектору;
- системний – дозволив визначити зміни в системі державного регулювання лісового сектору, які виникли у зв'язку з процесами євроатлантичної інтеграції нашої країни.

Результати. В умовах війни складно сформувати універсальну та дієву систему державного регулювання лісового сектору. Але наразі існує суттєва необхідність врегулювати експорт деревини для отримання фінансових надходжень, які могли б підтримувати нестабільну економіку України. Крім того, відмова від російських енергоносіїв та складний опалювальний сезон підвищують інтерес до деревини – як альтернативного виду опалення. Усе це ще більше актуалізує тему цього дослідження.

Станом на 2021 р., ліси охоплювали тільки 16 % території України. До початку повномасштабної війни, наша країна посідала 35-те місце в Європі за рівнем лісистості. Це доволі низький показник, який погіршився через спричинені обстрілами лісові пожежі. Крім того, практично половина лісів України були штучно створеними, що унеможлиблює їх відновлення "природним" шляхом [7].

Ліси є важливим ресурсом для економіки держави та джерелом робочих місць для людей в умовах підвищеного рівня безробіття, який спостерігається сьогодні. Для обслуговування 1 гектару лісу створюється близько 10 робочих місць. Загалом господарство забезпечує робочими місцями та сировиною близько 1 млн жителів країни.

Ще з 2014 р. Україна взяла курс на інтеграцію до Європейського Союзу, що мало б зумовити активну модернізацію та врегулювання лісового сектору за європейськими стандартами. Проте станом на сьогодні у вітчизняній практиці регулювання лісового сектору все ще мало впроваджено провідних напрацювань країн Європейського Союзу.

Тому ця тема потребує подальшого теоретичного та практичного опрацювання з огляду на стрімку зміну умов функціонування країни.

Лісова політика Європейського Союзу (далі ЄС) щодо розвитку сталого управління лісовими ресурсами базується на принципах, які були проголошені на Конференції Об'єднаних Націй з довкілля і розвитку (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.), Європейським парламентом на конференціях міністрів у Страсбурзі (1990 р.), Гельсінкі (1993 р.), Лісабоні (1998 р.), Відні (2003 р.), Варшаві (2007 р.). Вона отримала відображення у таких відомих документах, як: "Стратегія", "Програма дій товариства в лісовому секторі" (1998 р.) та Стратегія Європейського Союзу в галузі лісового господарства (1997 р.).

Найбільш цікавим для нас тут є досвід Польщі, Литви, Латвії, Естонії та Чехії, який передбачає:

- розподіл конфліктних функцій у лісовому господарстві;
- залучення до виконання лісгосподарських робіт підрядників через тендери;
- реалізацію необробленої деревини через біржові торги.

Зазначені чинники дозволять забезпечити функціонування конкурентного ринку лісоматеріалів. Крім того, важливими напрямками у сфері лісового господарства, які потребують активного розвитку, сьогодні є:

1) розроблення екологічно безпечних систем ведення лісового господарства і лісокористування, вимог до технологічного оснащення, сучасних технологій і технічних засобів охорони, захисту, виявлення вогнищ, пожежогашіння, відтворення лісів та засадження територій;

2) розроблення методів отримання швидкорослих і високопродуктивних лісових порід із відповідними властивостями на основі біотехнології, методів лісової генетики й селекції [9, с. 94].

Звісно, ключовим елементом успішного функціонування лісового сектору є організація системи його державного регулювання. Зокрема, втручання державних органів влади в діяльність лісгосподарських підприємств може відбуватися у трьох формах:

1) прямого втручання (або, як ще його називають, безпосереднього державного адміністрування);

2) непрямого економічного стимулювання, що здійснюється у формі створення стимулів (через надання різноманітних податкових, митних та інших пільг і привілеїв);

3) фінансування лісгосподарської діяльності, забезпечення умов ринкового саморегулювання (полягає у створенні конкурентних рівних умов для всіх суб'єктів лісгосподарування та використання таких ринкових механізмів, як вільне ціноутворення, біржова торгівля, залучення сторонніх суб'єктів господарювання на виконання визначеного кола лісгосподарських робіт) [4, с. 27].

Що стосується України, то в нашій державі політика у сфері лісового господарства спирається більше на використання інструментів прямого державного втручання та економічне стимулювання невиснажливого лісокористування.

Основними структурними елементами лісового сектору виступають:

- 1) лісове господарство;
- 2) деревообробна промисловість;
- 3) меблева промисловість;
- 4) целюлозно-паперова промисловість;
- 5) лісохімічна промисловість.

У 90-х роках минулого століття економічна криза призвела до значного звуження виробничих потужностей у зазначених галузях промисловості. Тому наразі відновлення традиційного для переробних ланок лісового комплексу потенціалу вимагає формування сучасної конструкції державного регулювання інституціональних змін.

Сама ж суть державного регулювання природокористування та охорони довкілля визначається екологічною політикою держави. В умовах залучення європейських практик ця система має бути спрямована на перебудову відносин у системі "людина – суспільство – довкілля". Сьогодні потрібно переформатувати органи державного управління методологією, яка відповідає б принципам комплексного природокористування.

Державна політика управління природокористуванням повинна базуватися на стабільній системі законодавчих актів і нормативів, але в умовах військового стану та постійних змін внутрішньо- та зовнішньополітичної ситуації ця система має бути еластичною, щоб реагувати на зміни навколишніх компонентів та уникати потенційних криз. Це стане ефективним засобом подолання економічних та екологічних проблем, урегулювання природокористування.

Комплексний підхід до вивчення і використання природних ресурсів – це виявлення, облік і оцінювання всього різноманіття ресурсів території, розгляд об'єктів використання як складової частини цілого природного

комплексу, визначення усіх можливих наслідків змін природи, обґрунтування та вибір таких шляхів господарської діяльності, що дозволяють найповніше використовувати ресурси, скоротити відходи та мінімізувати негативний вплив на навколишнє середовище" [5, с. 20].

Державне регулювання природокористування, у свою чергу, спрямоване на реалізацію еколого-економічної функції держави і неухильне дотримання стандартів екологічної безпеки. Воно забезпечує відповідальність за виконання державних програм; стабілізацію політики в оподатковуванні, фінансуванні, кредитуванні та формуванні бюджету, тобто виступає реальним механізмом вклюдження природозахисної політики у функціонування господарських систем.

У своїй роботі М. Балджи стверджує, що цей механізм на основі моніторингу та контролю забезпечить реалізацію спільних зусиль органів виконавчої влади, місцевого самоврядування щодо використання, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу [1].

У теперішніх кризових умовах необхідним є створення більш чіткої стратегії інституціональних змін у лісовому секторі та відображення її економічної інтерпретації з поєднанням усіх державних регуляторів, що формують систему належного контролю господарського освоєння ресурсів лісу та використанням ресурсно-виробничого потенціалу деревообробного виробництва.

Методами державного регулювання інституціональних змін у лісовому господарстві можуть слугувати:

- базове лісовпорядкування;
- інвентаризація лісів;
- формування кадастру лісових запасів.

Крім того, дослідники економічних процесів у лісовій галузі наголошують на важливості фіскального регулювання лісового бізнесу, оскільки цей механізм забезпечує дотримання принципів раціональності та екологічності використання лісових ресурсів, а ще й сприяє лісовідновленню.

Зокрема, В. Голян стверджує, що "фіскальним регуляторам варто надати ще більшої дієвості, а саме необхідно розробити та впровадити механізм фіскального стимулювання поглибленого перероблення деревних ресурсів та використання вторинної лісосировини" [3, с. 8–9].

У свою чергу, С. Гасанов зауважує, що "поряд із удосконаленням фіскального регулювання інституціональних змін у лісовому господарстві має відбуватися модернізація фіскального інструментарію стимулювання процесів модернізації та реконструкції матеріально-технічної бази окремих деревопереробних сегментів лісового сектору" [2, с. 9–10].

Важливо також удосконалювати форми державного впливу на приватний сегмент вітчизняного деревоперероблення. Серед ключових можна виокремити:

- надання державного замовлення;
- формування публічно-приватних партнерств на основі поєднання приватного і державного капіталу;
- надання різних фінансових преференцій у формі звільнення від ввізного мита на деревообробне обладнання;
- надання пільг під час сплати податку на прибуток і рентних платежів;

- компенсація частини відсотків за отримання кредитних ресурсів комерційних банків.

Приватні капітальні та фінансові інвестиції мають спрямовуватися на фінансування проектів створення сучасних деревопереробних виробництв, організації виробництв паливних ресурсів на основі перероблення вторинної сировини.

Що стосується проблем інвестиційного розвитку лісових правовідносин, то ключовими є:

- недостатність фінансування зазначеної сфери;
- недостатня модернізація техніко-технологічної бази промислового виробництва;
- слабка розбудова виробничої та невиробничої інфраструктури;
- гальмування впровадження перспективних форм активізації інноваційної діяльності;
- невикористання передового досвіду інформаційного забезпечення суспільного відтворення;
- повільне розроблювання та реалізація проектів та напрямів інноваційного розвитку.

Розв'язання окреслених проблем має бути першочерговим завданням для держави на шляху розвитку інноваційної сфери економіки лісогосподарства.

Пріоритетними напрямками вдосконалення вітчизняної системи управління лісовим сектором виступають:

- 1) кластерна форма організації лісогосподарського та деревообробного виробництва;
- 2) диверсифікація методів та інструментів фіскально-кредитного стимулювання ведення бізнесу в лісовому секторі;
- 3) використання інноваційних методів і технологій в управлінні лісогосподарським та деревообробним бізнесом.

Для виправлення ситуації необхідні кардинальні реформи. За сучасних умов реформування державного управління лісами та ведення лісового господарства стає необхідним. Серед головних напрямів реформ:

- 1) удосконалення відносин, пов'язаних із реалізацією прав власності на лісові землі, ліси, лісові ресурси й засоби виробництва;
- 2) підготування і впровадження інституційної реформи;
- 3) забезпечення конкурентоздатності й інноваційного розвитку лісопромислового сектору;
- 4) протидія корупції в лісовому секторі.

Необхідною умовою здійснення реформ є комплексний перегляд законів та підзаконних актів, що регулюють лісові відносини, з метою їх приведення у відповідність із законодавчою базою Європейського Союзу [8] і новою моделлю управління лісами [6].

Невід'ємним складником імплементації передового іноземного досвіду в частині інституціоналізації сучасних форм і методів організації лісогосподарського та деревообробного бізнесу є використання технологій бенчмаркінгу, факторингу та фандрейзингу [3, с. 12].

Через спричинене війною загострення питання проведення опалювального сезону та енергоефективності, значні перспективи відкриваються і перед виготовленням біопалива на основі перероблення деревних відходів.

Відповідні стимули для суб'єктів лісогосподарського та деревообробного виробництва будуть закладені через застосування інструментів пільгового оподаткування у разі реалізації проектів підвищення рівня утилі-

зації неліквідної деревини, порубкових решток, кускових відходів, тирси та стружки, що в результаті дасть можливість на порядок збільшити обсяги виробництва паливних брикетів та гранул, зменшить залежність від російського викопного палива та сприятиме зменшенню вартості енергоносіїв загалом.

Дискусія і висновки. Отже, сьогодні питання вдосконалення системи державного регулювання лісового сектору є особливо актуальним для нашої держави у зв'язку з воєнною агресією з боку Росії, яка призводить до знищення лісового фонду, зниження експорту та ускладнення проведення опалювального сезону.

Крім того, Україні було надано статус кандидата на вступ до ЄС, що зумовлює необхідність реформування цієї галузі на основі європейських норм у максимально стислі строки за такими основними напрямками, як:

- 1) удосконалення відносин, пов'язаних із реалізацією прав власності на лісові землі, ліси, лісові ресурси й засоби виробництва;
- 2) підготування і впровадження інституційної реформи;
- 3) забезпечення конкурентоздатності й інноваційного розвитку лісопромислового сектору;
- 4) протидія корупції в лісовому секторі.

Для розв'язання зазначених проблем та реалізації курсу на євроінтеграцію сьогодні необхідно:

- диверсифікувати методи й інструменти фіскально-кредитного стимулювання ведення бізнесу в лісовому секторі;
- використовувати інноваційні методи та технології в управлінні лісогосподарським та деревообробним бізнесом;
- застосовувати інструменти пільгового оподаткування в разі реалізації проєктів підвищення рівня утилізації неліквідної деревини, порубкових решток, кускових відходів, тирси та стружки;
- стимулювати виготовлення біопалива на основі перероблення деревних відходів;
- здійснити комплексний перегляд законів та підзаконних актів, що регулюють лісові відносини, з метою їх приведення у відповідність до законодавчої бази Європейського Союзу;
- використовувати технології бенчмаркінгу, факторингу та фандрейзингу.

Список використаних джерел

1. Балджи М. Д. Шляхи вдосконалення державного регулювання природокористування. *Вісник КНТЕУ*. Вип. №2. Київ, 2009. С. 26–34.
2. Гасанов С. С., Голян В. А. Фіскальне регулювання природокористування: перспективи модернізації. *Економіст*. Вип. № 12. Київ, 2015. С. 9–12.
3. Голян В. А. Державне регулювання інституціональних змін у лісовому секторі економіки України: теоретико-методологічний контекст. *Економіка та держава*. Вип. № 11. Київ, 2018. С. 8–14.
4. Демидюк С. М. Удосконалення еколого-економічного регулювання лісогосподарського підприємництва: вітчизняні реалії та доцільність імплементації зарубіжного досвіду. *Інвестиції: практика та досвід*. Вип. № 12. Київ 2012. С. 26–28

5. Карпук А. І. Суть та особливості регулювання лісокористування в ринкових умовах. *Агросвіт*. Вип. № 15. Київ, 2012. С. 17–22.

6. Попков М. Лісова політика і стратегія України: оцінка, проблеми й шляхи їх вирішення. *Програма "Правозастосування й управління в лісовому секторі країн східного регіону дії європейського інструменту сусідства та партнерства"*. URL: <http://www.fleg.org.ua/docs/736>

7. Публічний звіт державного агентства лісових ресурсів 2019-2021 роки. *Державне агентство лісових ресурсів*. URL: <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyju/publiczni-zviti-derzhlisagentstva>

8. Сторожук В. Порівняльний аналіз лісового законодавства України та пов'язаних із ним правових актів на відповідність до законодавчої бази Європейського Союзу з питань сталого управління лісами: аналітичний звіт. Київ, 2010. URL: http://www.fleg.org.ua/fileadmin/user_upload/ufs/04.%20Program%20Information/4.02%20Program%20Components/4.02.02%20Legislation/4.02.02.Comparative_Analysis_of_Forest_Legislation_Ukraine.pdf

9. Ускова Л. В. Інноваційний розвиток лісогосподарської діяльності в Україні: пріоритетні напрями фундаментальних та прикладних досліджень. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. 2012. Вип. № 31(1). С. 93–96.

References

1. Baldzhi M. (2009) Shlyakhy vdoskonalennya derzhavnoho rehulyuvannya pryrodokorystuvannya [Ways to improve state regulation of nature use] *KNTEU Bulletin*, Vol. No. 2 – Kyiv. – P. 26–34.
2. Hasanov S. (2015) Fiskal'ne rehulyuvannya pryrodokorystuvannya: perspektyvy modernizatsiyi [Fiscal regulation of nature use: prospects for modernization] *The Economist*, Vol. No. 12. – Kyiv. – pp. 9–12.
3. Golyan V. (2018) Derzhavne rehulyuvannya instytutsional'nykh zmin u lisovomu sektori ekonomiky Ukrainy: teoretyko-metodolohichnyy kontekst [State regulation of institutional changes in the forest sector of the economy of Ukraine: theoretical and methodological context] *Economy and the state*, Vol. No. 11. – Kyiv. – P. 8–14.
4. Demydyuk S. (2012) Udoskonalennya ekoloho-ekonomichnoho rehulyuvannya lisohospodars'koho pidpryyemnytstva: vitchyznyani realiyi ta dotsil'nist' implementatsiyi zarubizhnoho dosvidu [Improvement of ecological and economic regulation of forestry entrepreneurship: domestic realities and feasibility of implementation of foreign experience] *Investments: practice and experience*, Vol. No. 12. – Kyiv. – P. 26-28
5. Karpuk A. (2012) Sut' ta osoblyvosti rehulyuvannya lisokorystuvannya v rynkovykh umovakh [The essence and peculiarities of the regulation of forest use in market conditions] *Agrosvit*, Vol. No. 15 – Kyiv. – P. 17-22.
6. Popkov M. (2019) Lisova polityka i stratehiya Ukrainy: otsinka, problemy i shlyakhy yikh vyrishennya [Forest policy and strategy of Ukraine: assessment, problems and ways to solve them] from 03.08.2022 – Available at: <http://www.fleg.org.ua/docs/736> [in Ukrainian]
7. Publichnyy zvit derzhavnoho ahentstva lisovykh resursiv 2019-2021 roky (2021) [Public report of the State Forest Resources Agency 2019-2021] from 03.08.2022 – Available at: <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyju/publiczni-zviti-derzhlisagentstva>
8. Storozhuk V. (2019) Porivnyal'nyy analiz lisovoho zakonodavstva Ukrainy ta pov'yazanykh iz nym pravovykh aktiv na vidpovidnist' do zakonodavchoy bazy Yevropeys'koho Soyuzu z pytan' staloho upravlinnya lisamy [Comparative analysis of forest legislation of Ukraine and related legal acts for compliance with the legal framework of the European Union on sustainable forest management] from 03.08.2022 – Available at: http://www.fleg.org.ua/fileadmin/user_upload/ufs/04.%20Program%20Information/4.02%20Program%20Components/4.02.02%20Legislation/4.02.02.Comparative_Analysis_of_Forest_Legislation_Ukraine.pdf [in Ukrainian]
9. Uskova L. (2012) Innovatsiynyy rozvytok lisohospodars'koyi diyal'nosti v Ukraini: priorytetni napryamky fundamental'nykh ta prykladnykh doslidzhen' [Innovative development of forestry activity in Ukraine: priority areas of fundamental and applied research] *Collection of Scientific Works of the Cherkasy State Technological University*, Vol. No. 31(1). – Cherkasy. – P. 93-96.

Отримано: 14.11.22
Ухвалено до друку: 19.12.22
Опубліковано: 30.01.23

Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv
Public Administration, 1(17), 11-15
UDC 351
DOI: doi.org/10.17721/2616-9193.2023/17-2/7

Arina Andriivna Bonislavska, PhD Student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-8193-2883>
email: bonislavskaarina@gmail.com

THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON THE UKRAINIAN CIVIL SERVICE DEVELOPMENT

Forests are an important segment of the country's economy, which is seriously suffering due to active military operations. The shelling caused many fires, some of which started in the "emerald belt" – nature conservation areas. In addition, a large number of destroyed forests were artificially planted, which eliminates the possibility of their natural restoration.

At the same time, wood remains important for exports that support our country's economy in this difficult time, and a resource for construction materials that will be needed in huge quantities to rebuild the destroyed infrastructure.

This is what determines the need for the fastest possible improvement of the state system of regulation of the forest sector, taking into account modern challenges and needs, as well as the European integration processes that are actively taking place in the country.

The content of the modern regulation system of the forestry sector is revealed in the article. The main problems of the functioning of the system of regulating the activities of forest sector entities operating in Ukraine are highlighted. The experience of European countries regarding the reform of the forest management system is considered and the expediency of its implementation in domestic practice is substantiated.

To reveal the research topic, a thorough analysis of Ukrainian and foreign scientific, legislative and journalistic sources was carried out. This made it possible to come to the conclusion that in order to improve the functioning of the domestic forest sector, it is necessary to: to diversify the methods and tools of fiscal and credit stimulation of business in the forest sector; use innovative methods and technologies in the management of forestry and woodworking business; apply the tools of preferential taxation in the case of implementation of projects to increase the level of utilization of non-liquid wood, sawn residues, lumpy waste, sawdust and shavings; to stimulate the production of biofuel based on the processing of wood waste; carry out a comprehensive review of laws and by-laws regulating forest relations, with the aim of bringing them into line with the legislative framework of the European Union; use benchmarking, factoring and fundraising technologies.

These conclusions were obtained as a result of the analysis of the Ukrainian experience of reforming the system of state regulation of the forest sector and potential directions for its further transformation into the conditions of European integration and reconstruction of Ukraine.

Keywords: forestry, forest, European integration, economy, war.